

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО РАДА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

**ПРОГРАМ
ОСНОВНИХ И ДОДАТНИХ ЕДУКАЦИЈА ХРАНИТЕЉА
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Сарајево, август 2018. године

На основу става (2) члана 48. Закона о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 19/17) федерални министар рада и социјалне политике доноси:

**ПРОГРАМ
ОСНОВНИХ И ДОДАТНИХ ЕДУКАЦИЈА ХРАНИТЕЉА
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1. Правни основ за израду и провођење Програма основних и додатних едукација

1. 1. Правни основ за израду и провођење Програма основних и додатних едукација хранитеља у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Програм едукација) је Закон о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 19/17) (у даљем тексту: Закон о хранитељству).

2. Носилац израде Програма едукација

2. 1. У складу са ставом (2) члана 48. Закона о хранитељству, носилац израде Програма едукација је Федерално министарство рада и социјалне политике (у даљем тексту: Федерално министарство) у консултацијама с кантоналним министарствима надлежним за област социјалне и дјечије заштите (у даљем тексту: кантонална министарства).

3. Носилац провођења Програма едукација

3. 1. Носилац провођења Програма едукација је Федерално министарство у сарадњи с кантоналним министарствима, центрима за социјални рад и другим владиним и невладиним институцијама и организацијама.

4. Финансирање провођења Програма едукација

4. 1. У складу са ставом (6) члана 48. Закона о хранитељству, средства потребна за провођење Програма едукација осигуравају се у Буџету Федерације Босне и Херцеговине.

4. 2. Средствима из тачке 4. 1. подмириват ће се слjedeћи трошкови:

- а) Накнаде за ангажирање едукатора;
- б) Припадајући порези и доприноси на накнаде из алинеје а) ове тачке;
- ц) Трошкови хране и освјежења за полазнике едукације;
- д) Путни трошкови за полазнике едукације осим за оне који живе на подручју града или општине у којој се одржава едукација;
- е) Трошкови закупа простора за одржавање едукације;
- ф) Трошкови радног материјала за полазнике едукације (принтање или копирање материјала, материјал за писање и слично).

4. 3. Обрачунска јединица за накнаде едукаторима из алинеје а) тачке 4. 2. је наставна јединица у трајању 45 минута у нето износу од 50,00 КМ.

4. 4. Накнада за ангажирање едукатора из алинеје а) тачке 4. 2. исплаћује се на основу закљученог уговора о ауторском дјелу.

4. 5. Путни трошкови за полазнике едукације из алинеје д) тачке 4. 2. обрачунавају се у висини 15% цијене литре бензина БМБ 95 на територију Босне и Херцеговине по пређеном километру на релацији између града или општине пребивалишта полазника едукације и града или општине одржавања едукације.

4. 6. Обрачун путних трошкова за полазнике едукације из алинеје д) тачке 4. 2. врши се на начин да се обрачуна најкраћа удаљеност коју полазник едукације мора прећи превозним средством, а која се може измјерити на онлине доступним ауто картама (Гоогле Мапс или ВиаМицхелин).

4. 7. Полазници који не буду похађали минимално 75% едукације на коју их упути надлежни центар за социјални рад не могу остварити право на путне трошкове.

5. Циљна група Програма едукација

5. 1. Циљна група којој је намијењен Програм едукација су појединци и породице који, у складу са ставом (1) члана 23. и ставу (2) члана 57. Закона о хранитељству, надлежном центру за социјални рад поднесу пријаву за бављење хранитељством.

6. Општи циљеви Програма едукација

6. 1. Програм едукација сачињава нераздвојни дио у процјени подобности појединаца и породица из тачке 5.1. и као такав је усмјерен на постизање сљедећих општих циљева:

- а) Развијене компетенције за примјену савремених стандарда у заштити дјеце и одраслих лица;
- б) Процјена хранитељских породица и адекватна припрема хранитеља;
- ц) Развијене компетенције за обављање хранитељске улоге;
- д) Унапријеђена заштита дјеце и одраслих лица у систему хранитељства;
- е) Цјеловито задовољавање потреба дјеце и одраслих лица смјештених у хранитељску породицу.

7. Посебни циљеви Програма едукација

7. 1. Програм едукација сачињава нераздвојни дио у процјени подобности хранитеља и као такав је усмјерен на постизање сљедећих посебних циљева:

- а) Заинтересованим породицама осигурати исцрпне информације о хранитељству и што оно укључује;
- б) Помоћи породицама при доношењу праве одлуке о њиховом хранитељском ангажману;
- ц) Развити знања и вјештине у обезбјеђивању адекватног и сигурног збрињавања дјеце и одраслих лица;
- д) Развити свијест о важности заједничког рада стручњака, хранитеља, храњеника, њихових биолошких породица, ближе и шире родбине, те осталих актера укључених у процес хранитељства;
- е) Помоћи хранитељима и биолошким породицама да се упознају с потребама и правима дјеце и одраслих лица у стању социјалне потребе, а које су значајне за превладавање ситуације у којој су се нашли;
- ф) Припрема за преузимање хранитељске дужности,

- г) Стицање потребне сигурности хранитеља у погледу њихове улоге, како у односу према хранјенику, тако и у односу према биолошкој породици и другим лицима у систему социјалне и дјечије заштите;
- х) Преузимање улоге замјенског родитеља или члана породице, јачање породичних односа с посебним нагласком на хранитеље који нису имали властиту дјецу;
- и) Разумијевање система бриге о дјечи и одраслим лицима с посебним нагласком на задовољавање дјететових развојних потреба након губитка кроз емотивну везаност;
- ј) Упознавање с улогом осталих лица, организација или институција у систему бриге о дјечи и одраслим лицима, те увиђање важности партнерства с осталим актерима у процесу бриге с циљем постизања максималне добробити хранјеника;
- к) Планирање промјена и доношење коначне одлуке.

8. Сврха Програма едукација

8. 1. Сврха едукације према овом Програму едукације остварује се кроз развијање сљедећих кључних хранитељских компетенција којима се постиже виши степен стручности у пружању подршке и заштите дјечи и одраслим лицима којима је потребан овај вид збрињавања:

- а) Знања и вјештине за примјену интегрисаног приступа у идентификацији и адекватном задовољавању потреба дјече и одраслих лица;
- б) Познавање вјештина примјене обавезујућих докумената који се односе на дјецу и одрасла лица;
- ц) Знања и вјештине које су потребне за имплементацију основних стандарда у заштити дјече и одраслих лица: најбољи интерес, холистичка процјена потреба, партиципација, деинституционализација, живот у породичном окружењу, осамостаљивање и социјална интеграција дјече и одраслих лица, оптимални развој њихових потенцијала;
- д) Јачање способности за рад у тиму и практиковање тимског рада;
- е) Знања и вјештине у препознавању и заштити дјече и одраслих лица од занемаривања и злостављања;
- ф) Знања и вјештине потребне за развијање планова подршке дјечи и одраслим лицима, сарадњу с биолошким породицама и судјеловање у координацији мреже подршке.

9. Очекивани исходи Програма едукација

9. 1. Након провођења Програма едукација очекује се један од сљедећа четири исхода:

- а) Центар за социјални рад и полазник едукације заједнички утврђују да се компетенције полазника едукације поклапају с циљевима овога програма. Полазнику едукације се издаје рјешење да се може бавити хранитељством.
- б) Центар за социјални рад и полазник едукације утврђују да се компетенције полазника едукације и интереси не поклапају с циљевима овога програма. Полазник едукације се позива да одустане од хранитељства.
- ц) Центар за социјални рад заједно с полазником едукације утврђује да се компетенције полазника едукације поклапају с програмом едукације, али да он више није заинтересован наставити с едукацијом. Полазнику едукације се омогућава иступање из програма едукације.
- д) Полазник едукације сматра да се његови интереси и компетенције поклапају с програмом, али центар за социјални рад се не слаже с његовим ставом. Притом центар за социјални рад доноси коначну одлуку јер му је Законом о хранитељству омогућено извршити процјену на основу стручног мишљења едукатора о доношењу рјешења за хранитељство.

II. САДРЖАЈНА И МЕТОДОЛОШКА СТРУКТУРА ПРОГРАМА ЕДУКАЦИЈА

10. Методолошка структура Програма едукација

10. 1. У складу с чланом 48. Закона о хранитељству, Програм едукација методолошки се дијели на три компоненте:

- а) Основне едукације о хранитељству за дјецу;
- б) Основне едукације о хранитељству за одрасле;
- ц) Додатне едукације о хранитељству за дјецу и одрасла лица (у даљем тексту: Додатне едукације).

11. Тематске области Програма едукација

11. 1. Садржај Основних едукација о хранитељству за дјецу и Основних едукација о хранитељству за одрасле дефинисан је тематским областима из члана 50. Закона о хранитељству.

11. 2. Садржај Додатних едукација утврђује се посебно зависно од исказаних потреба за додатним едуковањем у некој од тематских области дефинисаних чланом 50. Закона о хранитељству или у неким посебним подручјима повезаним са специфичним питањима и проблемима храненика, као и за полазнике који се желе бавити хранитељством и за дјецу и за одрасле, а похађали су само једну од основних едукација утврђених алинејама а) и б) тачке 10. овога Програма едукација.

12. Садржајна структура основних едукација

12. 1. У складу са ставом (1) члана 50. Закона о хранитељству, Основне едукације о хранитељству за дјецу проводе се кроз сљедећих десет модула:

- а) **Модул 1:** Појам и значај хранитељства, те улога и одговорност хранитеља с посебним фокусом на сљедеће теме: историјски развој и појам хранитељства; значај хранитељства, законодавни оквир хранитељства, улога и одговорност хранитеља, права и обавезе хранитељских породица, компетенције хранитеља за бригу о дјечи;
- б) **Модул 2:** Начини функционисања породице и породични односи с посебним фокусом на сљедеће теме: породичне животне кризе и кризне ситуације у хранитељској породици, начини функционисања породице током насталих криза, утицаји губитака у породици и прекида емоционалних веза на живот и развој дјетета;
- ц) **Модул 3:** Васпитни поступци, начин васпитања и основне задаће родитељства с посебним фокусом на сљедеће теме: васпитање и васпитни поступци, методе и средства породичног васпитања, основне задаће родитељства, породична правила;
- д) **Модул 4:** Развојне потребе дјетета с посебним фокусом на сљедеће теме: појам и врсте развојних потреба дјетета, одвајање дјетета из биолошке породице, начини задовољавања потреба дјетета, блиске везе у новој породици, важност очувања личног и породичног идентитета дјетета;
- е) **Модул 5:** Права, интереси и добробити храненика с посебним фокусом на сљедеће теме: основна права и интереси дјетета у контексту међународних и домаћих докумената о правима дјетета, најбољи интерес дјетета, одржавање континуитета породичних односа, заштита дјетета с инвалидитетом;
- ф) **Модул 6:** Емоционална интелигенција код дјетета с посебним фокусом на сљедеће теме: препознавање и праћење промјена везаних уз процес одрастања, емоције код дјетета, емоционална интелигенција код дјетета, психосоцијални развој дјетета;
- г) **Модул 7:** Заштита дјетета од злостављања и занемаривања с посебним фокусом на сљедеће теме: врсте и облици злоупотребе дјетета, препознавање облика и ризика од злостављања, заштита дјетета од злостављања и занемаривања;

- х) **Модул 8:** Партнерски односи између укључених страна с посебним фокусом на сљедеће теме: значај и облици тимског рада у хранитељству, значај сарадње хранитеља с биолошком породицом дјетета, пружање подршке хранитељској породици;
- и) **Модул 9:** Комуникацијске вјештине с посебним фокусом на сљедеће теме: појам и врсте комуникације (вербална, невербална, писана/цртана комуникација), интерактивна комуникација, комуникацијски процес, комуникацијске вјештине у бризи за дјецу и младе;
- ј) **Модул 10:** Самопроцјена хранитеља с посебним фокусом на сљедеће теме: припрема властите породице за хранитељство (припрема дјете, подаци које породица треба знати о дјетету и његовој породици), период прилагодбе на новог члана, припрема сигурног дома за дијете.

12. 2. У складу са ставом (2) члана 50. Закона о хранитељству, Основне едукације о хранитељству за одрасле проводе се кроз сљедећих десет модула:

- а) **Модул 1:** Појам и значај хранитељства, те улога и одговорност хранитеља с посебним фокусом на сљедеће теме: историјски развој и појам хранитељства; значај хранитељства, законодавни оквир хранитељства, улога и одговорност хранитеља, права и обавезе хранитељских породица, компетенције хранитеља за бригу о одраслим лицима;
- б) **Модул 2:** Начини функционисања породице и породични односи с посебним фокусом на сљедеће теме: породичне животне кризе и кризне ситуације у хранитељској породици, начини функционисања породице током насталих криза, утицај губитака у породици и прекида емоционалних веза;
- ц) **Модул 3:** Поттицање и подршка одраслим лицима с посебним фокусом на сљедеће теме: поттицање и развој способности и вјештина одраслог лица за самосталну бригу о себи, методе поттицања за развој самопоуздања одраслих лица, подршка одраслим лицима да се носе с промјенама;
- д) **Модул 4:** Интеграција одраслих лица у локалну средину с посебним фокусом на сљедеће теме: социјализација одраслих лица, посебно старијих лица и лица с инвалидитетом, у ужем и ширем окружењу, идентификација мреже подршке за одрасла лица/лица с инвалидитетом у локалној заједници, укључивање одраслих лица/лица с инвалидитетом у процес планирања и развоја услуга;
- е) **Модул 5:** Права, интереси и добробити одраслих лица с посебним фокусом на сљедеће теме: основна права и интереси старијих лица и лица с инвалидитетом у контексту међународних и домаћих докумената о основним људским правима, одржавање континуитета породичних односа, специфичне потребе и заштита старијих лица и лица с инвалидитетом;
- ф) **Модул 6:** Препознавање и праћење промјена везаних уз процес старења с посебним фокусом на сљедеће теме: емоционалне потребе одраслих лица/лица с инвалидитетом, брига за физичко и ментално здравље одраслих лица, посебно старијих лица и лица с инвалидитетом, сексуалност одраслих лица, хигијена и прехрана одраслих лица, прва помоћ одраслим лицима;
- г) **Модул 7:** Заштита од насиља и занемаривања с посебним фокусом на сљедеће теме: врсте и облици породичног насиља, дискриминација и стигматизација одраслих лица, облици искориштавања и социјалне искључености старијих лица и лица с инвалидитетом;
- х) **Модул 8:** Партнерски односи између укључених страна с посебним фокусом на сљедеће теме: значај и облици тимског рада у хранитељству, значај сарадње хранитеља с биолошком породицом старијег лица или лица с инвалидитетом, пружање подршке хранитељској породици;
- и) **Модул 9:** Комуникацијске вјештине с посебним фокусом на сљедеће теме: појам и врсте комуникације (вербална, невербална), интерактивна комуникација, комуникацијски процес, комуникацијске вјештине у бризи за старија лица или лица с инвалидитетом;
- ј) **Модул 10:** Самопроцјена хранитеља с посебним фокусом на сљедеће теме: припрема властите породице за хранитељство (припрема чланова породице, подаци које породица

треба знати о смјештеном старијем лицу или лицу с инвалидитетом), период прилагодбе на новог члана, припрема сигурног дома за старија лица или лица с инвалидитетом.

12. 3. Полазник едукација који жели обављати хранитељство за дјецу и хранитељство за одрасла лица дужан је, по властитом избору, похађати само једну од основних едукација утврђених алинејама а) и б) тачке 10. овога Програма едукација, као и једну од додатних едукација која ће се тематски односити на категорију хранјеника који нису обухваћени изабраном основном едукацијом.

13. Садржајна структура Додатних едукација

13. 1. Додатне се едукације проводе зависно од сложености одабране тематске области, али не могу трајати дуже од четири модула.

III. ПРИПРЕМА И ПРОВОЂЕЊЕ ЕДУКАЦИЈЕ

14. Начин провођења Програма едукација

14. 1. Програм едукација реализује се кроз модуле при чему је сваки модул састављен од три школска часа у трајању од 45 минута.

14. 2. Сваки модул у реализацији Програма едукација има дефинисану сљедећу структуру:

- а) **Циљ:** представља операционализацију задатака које треба реализовати кроз вјежбе и радионицу у цјелини.
- б) **Теоријски дио:** најзначајније информације о теми која се обрађује.
- ц) **Круг придржавања:** има за циљ стварање услова и атмосфере у радној групи на заједничком раду, као и размјену искустава о обрађеним темама за породицу.
- д) **Вјежбе:** представљају облик непосредног рада у групи на задатку који је у вези с циљем радионице.
- е) **Коментари едукатора:** представљају кратке едукативне блокове у вези с продукцима групног рада.
- ф) **Интерактивни резиме:** представља плански сажетак и рекапитулацију добивених података групног рада у свакој радионици и повезивање с најзначајнијим аспектима теме радионице и њезиним циљем.
- г) **Задатак за породицу:** укључује и потиче активно судјеловање осталих чланова хранитељске породице за предстојеће промјене у породици и суочава их се с најзначајнијим аспектима хранитељства.

15. Методе рада

15. 1. Програм едукације и припреме полазника за бављење хранитељством реализоват ће се методом групног рада, односно примјеном интерактивног модела учења кроз радионички рад. Интерактивни модел учења кроз групни рад, као метода учења одраслих у хетерогеним групама, показао се функционалним у погледу усвајања и практичне примјене усвојених знања и вјештина. Предности интерактивног модела рада огледају се у сљедећем:

- а) Повећање мотивације и спремности на учење;
- б) Чланови групе активно учествују у раду;
<ли>ц) Потиче се унутаргрупна и међугрупна сарадња и комуникација;- д) Развија се способност координисања акција у раду на заједничком проблему;

- е) Развија се осјећај припадности, прихваћености, повјерења у друге људе, узајамна повезаност и осјећај обавеза и одговорности према сарадницима;
- ф) Оспособљавање судионика за уочавање, постављање и рјешавање проблема, те за вођење аргументованог дијалога и доношење одлука.

15. 2. Програм едукације реализоваћ се кроз методе активног учења и то:

- а) Интерактивни (кооперативни) облик учења: полазни основ је учење кроз интеракцију у којој и мање компетентан партнер улази са свим претходним знањима, врши размјену и учествује у конструкцији нових знања;
- б) Рјешавање проблема: почиње се од проблемске ситуације за коју не постоји директан одговор, а од чланова се групе траже рјешења, било да се до њих долази индивидуално, у паровима или кроз рад у мањим групама;
- ц) Вербално рецептивно учење: усвајања знања или вјештина која представљају садржаје за развој компетенција хранитељства.

16. Временска динамика провођења Програма едукација

16. 1. У складу са ставом (3) члана 48. Закона о хранитељству, основне едукације, утврђене алинејама а) и б) тачке 10. овога Програма едукација, реализују се најмање једном годишње, а по потреби и чешће зависно од исказаних потреба и формираним едукативним групама.

16. 2. У складу са ставом (4) члана 48. Закона о хранитељству, Додатне се едукације реализују два или више пута годишње у складу с исказаним потребама и формираним едукативним групама.

17. Мјесто провођења Програма едукација

17. 1. У складу са ставом (7) члана 48. Закона о хранитељству, едукација се реализује на једној локацији за цијели кантон или за више кантона уколико се у неком кантону не може формирати едукативна група.

18. Број едукација

18. 1. Број едукација током једне календарске године зависи од броја формираних едукаторских група које се састоје од минимално шест и максимално десет полазника.

19. Формирање едукаторских група

19. 1. Едукаторске групе формира Федерално министарство на основу исказаних потреба од стране кантоналних министарстава која прикупљају и обједињују захтјеве за едукацијом центара за социјални рад на подручју своје мјесне надлежности.

IV. ЕДУКАТОРИ И ПОЛАЗНИЦИ ЕДУКАЦИЈА

20. Едукатори за провођење Програма едукација

20. 1. Основне едукације, утврђене алинејама а) и б) тачке 10. овога Програма едукација, проводе едукатори којима је Федерално министарство издало увјерење о стицању звања едукатора, односно који се налазе на Листи сертификованих едукатора за хранитељство у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Листа сертификованих едукатора), коју сачињава федерални министар рада и социјалне политике и која је саставни дио овог Програма едукација.

20. 2. Додатне едукације проводе едукатори за хранитељство сертификовани од стране Федералног министарства или едукатори за друге специфичне области за којима се укаже потреба.

20. 3. Како би едукација била успјешно реализована, неопходно је да едукатори, осим експертизе, посједују и изузетно добре организационе и комуникационе вјештине. Такође, требају бити свјесни фактора који утичу на функционисање групе, што захтијева одређени степен познавања рада с већим бројем лица.

20. 4. По једној едукаторској групи ангажују се два едукатора.

21. Начин одабира едукатора

21. 1. Приједлог два едукатора за хранитељство дају кантонална министарства приликом исказивања потребе за провођењем едукације, водећи рачуна да предложена лица имају пребивалиште на подручју њихове мјесне надлежности и да се налазе на Листи сертификованих едукатора.

21. 2. Кантонална министарства која на свом подручју немају сертификованих едукатора за хранитељство, предложит ће оне едукаторе који имају пребивалиште на подручју мјесне надлежности другог најближег кантона.

21. 3. Кантонална министарства која на подручју своје мјесне надлежности имају већи број едукатора за хранитељство од броја који могу предложити узет ће абecedним редом прва два едукатора с Листе сертификованих едукатора који не могу бити предложени у наредном кругу едукација.

21. 4. Коначан одабир едукатора врши Федерално министарство руководећи се приједлозима кантоналних министарстава, расположивошћу предложених едукатора и начелом равномјерног ангажмана истих с Листе сертификованих едукатора.

21. 5. Одабир едукатора за друге специфичне области за којима се укаже потреба врши Федерално министарство с листа сертификованих едукатора за наведене области сачињених од стране других надлежних институција или путем јавног позива уколико такве листе не постоје.

22. Права и обавезе одабраних едукатора

22. 1. Едукатор има право да му се осигурају просторни и технички услови за провођење Програма едукација према одобреном Плану едукације у мјесту и времену које споразумно утврди с Федералним министарством.

22. 2. Едукатор има праву на накнаду за проведену едукацију према уговору о ауторском дјелу закљученом у складу с овим Програмом едукација.

22. 3. Едукатор који је одабран за провођење Програма едукација дужан је:

- а) Припремити и Федералном министарству доставити План едукације на одобрење на обрасцу који је саставни дио овога Програма едукација;
- б) Провести едукацију хранитеља у складу с Планом едукације одобреним од стране Федералног министарства;

- ц) Након проведене едукације на посебном обрасцу, који је саставни дио овога Програма едукација, дати стручно мишљење о сваком поједином полазнику, односно породици, које ће бити достављено надлежним центрима за социјални рад и полазницима едукације;
- д) Доставити Федералном министарству писмени извјештај о проведеној едукацији на обрасцу који је саставни дио овога Програма едукације.

22. 4. Едукатори припремају План едукације који ће задовољити утврђене потребе полазника едукације. Након што су потребе јасно дефинисане, едукатор ће извршити одабир материјала који ће стално прилагођавати конкретним потребама полазника. Након што је План припремљен, утврђују се конкретне активности едуковања полазника што је кључан корак у процесу успјешне едукације. У овој фази веома је битно узети у обзир основне карактеристике групе за коју се План едукације припрема: ко су полазници, колико ће њих бити обухваћено, које је њихово примарно образовање, којим се послом баве, колики је ниво њиховог знања о дјец и одраслим лицима у стању социјалне потребе и слично.

22. 5. У случају оправдане спријечености, едукатор је дужан о томе обавијестити Федерално министарство најкасније три дана прије одржавања едукације.

22. 6. Изостанак одабраног едукатора с едукације без претходне или благовремене најаве представља основ за губитак статуса едукатора и скидање с Листе сертификованих едукатора.

23. Оцјењивање рада едукатора

23. 1. Оцјењивање рада едукатора врши се на основу:

- а) Евалуационог упитника који попуњавају полазници одмах након проведене едукације;
- б) Извјештаја лица задуженог за надзор над провођењем едукације.

23. 2. Попуњавање евалуационог упитника из алинеје а) тачке 23. 1. врши се оцјењивањем едукатора према сваком од сљедећих критерија:

- а) Комуникацијске и интерперсоналне вјештине;
- б) Вјештина провођења обуке и презентације садржаја;
- ц) Методолошки приступ обуци;
- д) Способност анимирања полазника за активно укључивање у едукацију;
- е) Знање из области која је предмет едукације.

23. 3. Испуњавање евалуационог упитника врши се тако што сваки поједини полазник оцијени едукатора оцјеном од 1 до 5 према сваком од критерија из тачке 23. 2. овога Програма едукација.

23. 4. Коначна оцјена представља зброј аритметичких свих појединачних оцјена подијељен с бројем критерија.

23. 5. Едукатор који једном буде оцијењен коначном оцјеном нижом од три губи статус едукатора и скида се с Листе сертификованих едукатора.

24. Обавезе полазника едукације

24. 1. Лица која поднесу захтјев за бављење хранитељством дужна су похађати минимално 75% едукације на коју их упуту надлежни центар за социјални рад.

24. 2. За полазнике едукације који буду похађали едукацију испод утврђеног минимума сматрат ће се да нису успјешно завршили прописану едукацију.

24. 3. Будући да сви типови едукације захтијевају непосредно развијање и прилагођавање, по окончању едукације полазници су дужни обавити евалуацију садржаја, примјењене методологије и начина рада едукатора што има за циљ унапређење способности едукатора и побољшање квалитете садржаја едукације. Наведена ће се евалуација обавити на посебним обрасцима који су саставни дио овога Програма едукације.

V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

25. Надзор над провођењем Програма едукација

25. 1. Зависно од локације на којој се проводи едукација, надзор над њезиним провођењем врши лице које делегира кантонално министарство на чијем се подручју мјесне надлежности едукација реализује.

25. 2. Делегирано лице из претходне тачке дужно је континуирано пратити провођење едукације, те водити евиденцију о присуству полазника едукацијама, осигурати дистрибуисање, попуњавање и прикупљање евалуационих упитника и стручних мишљења едукатора које ће, након окончане едукације, доставити Федералном министарству заједно с кратким извјештајем о резултатима надзора на обрасцу који је саставни дио овога Програма едукације.

26. Прилози уз Програм едукација

26. 1. Саставни дио овога Програма едукација су сљедећи прилози:

- а) Листа сертификованих едукатора за хранитељство у Федерацији Босне и Херцеговине;
- б) Образац Б-01: Листа полазника едукација;
- ц) Образац Б-02: План провођења едукације;
- д) Образац Б-03: Евиденција о присутним полазницима едукације;
- е) Образац Б-04: Завршни евалуациони упитник;
- ф) Образац Б-05: Стручно мишљење едукатора;
- г) Образац Б-06: Извјештај о проведеној едукацији у области хранитељства;
- х) Образац Б-07: Извјештај о надзору над провођењем едукације.

27. Трајање примјене Програма едукација

27. 1. Овај се Програм едукација примјењује од дана објаве на веб страници Федералног министарства па до 28. фебруара 2019. године.

28. Објава Програма едукација

28. 1. Овај ће се Програм едукација, заједно с Листом сертификованих едукатора и припадајућим обрасцима, објавити на веб страници Федералног министарства.

Број: 05-49-1690/17
Сарајево, 17. аугуста 2018. године

МИНИСТАР

Веско Дрљача

**ЛИСТА ЦЕРТИФИКОВАНИХ ЕДУКАТОРА ЗА ХРАНИТЕЉСТВО
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Листа сертификованих едукатора за хранитељство у Федерацији Босне и Херцеговине, којима је Федерално министарство рада и социјалне политике, у складу са ставом (4) члана 49. Закона о хранитељству у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 19/17), издало увјерење о звању едукатора, је сљедећа:

Редни број	Презиме	Име	Институција	Кантон
1.	Алић	Неђад	ЈУ Центар за социјални рад Зеница	ЗДК
2.	Ашчић	Едмира	СОС Дјечија села БиХ	КС
3.	Бркић	Рената	Центар за социјални рад Града Мостара	ХНК
4.	Будимлић	Емина	ЈУ Центар за социјални рад Бихаћ	УСК
5.	Чуљак	Тони	Федерално министарство образовања и науке	ХНК
6.	Делић	Адем	ЈУ Центар за социјални рад Какањ	ЗДК
7.	Ђурђевић	Саудин	КЈУ Дом за дјецу без родитељског старања Сарајево	КС
8.	Гановић	Аида	СОС Дјечија села БиХ	КС
9.	Хоџић	Јасна	OSCE BiH	КС
10.	Хоџић	Амира	ЈУ Центар за социјални рад Тузла	ТК
11.	Јазвин	Амир	ЈУ Дјечији дом "Мостар"	ХНК
12.	Капетановић	Невенка	Удруга хранитеља	СБК
13.	Махмић	Дамир	СОС Дјечија села БиХ	КС
14.	Мехић	Самра	ЈУ Центар за социјални рад Бужим	УСК
15.	Милинковић	Јања	Министарство здравства, рада и социјалне скрби Херцеговачко-неретванског кантона	ХНК
16.	Мулалић	Елма	Завод за специјално образовање и одгој дјеце Мједеница	КС
17.	Пљевљак	Џица	Министарство за рад, социјалну политику, расељена лица и избјеглице Кантона Сарајево	КС
18.	Потурковић	Мирсада	ЈУ Кантонални центар за социјални рад Сарајево	КС
19.	Салиховић	Тима	Дом за дјецу без родитељског старања Тузла	ТК
20.	Селимовић	Суада	Министарство за рад, социјалну политику и повратак Тузланског кантона	ТК
21.	Софтић	Алма	СОС Дјечија села БиХ	ТК
22.	Требињац	Един	СОС Дјечија села БиХ	ТК
23.	Витешкић	Амра	Hope and Homes for Children	КС

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Образац Б-01

[Улисати назив кантона]

[Улисати назив града/општине]

[Улисати назив Центра за социјални рад/службе за социјалну заштиту]

Број:
Датум:

ЛИСТА ПОЛАЗНИКА ЕДУКАЦИЈА

Презиме полазника едукације	Име полазника едукације	Име брачног / ванбрачног друга полазника едукације	Општина пребивалишта полазника едукације	Тренутни статус полазника едукације	Хранителство према доби храњеника	Врста хранителства према потребама храњеника	Врста хранителства према статусу храњеника	Потребна врста едукације

ПОТПИС ОВЛАШТЕНЕ ОСОБЕ

М. П.

Број: [Уписује Федерално министарство]
Датум: [Уписује Федерално министарство]

ПЛАН ПРОВОЂЕЊА ЕДУКАЦИЈЕ

Број и назив модула			
Теме које модул обухвата			
Статус едукације			
Име и презиме едукатора			
Статус едукатора			
Мјесто провођења модула			
Датум провођења модула			
Сатница провођења модула			
Број полазника			
Трајање модула у школским часовима (%)	Теоретски дио	Практични дио	Укупно
Садржај теоретског дијела			
Садржај практичног дијела			
Циљеви модула			
Очекивани исходи модула			
Планиране кориштене методе			
Начин провјере усвојеног знања			
Потребна опрема			
Напомена за организатора			

ПРИПРЕМИО ЕДУКАТОР

**ОДОБРИЛО ФЕДЕРАЛНО
МИНИСТАРСТВО РАДА И
СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ**

Име и презиме едукатора

Име и презиме овлаштене особе

М. П.

ЕВИДЕНЦИЈА О ПРИСУТНИМ ПОЛАЗНИЦИМА ЕДУКАЦИЈЕ

1. Општи подаци о едукацији

Мјесто одржавања едукације	
Датум одржавања едукације	
Планирани број полазника едукације	Едукатор 2:
Име и презиме ангажованих едукатора	Едукатор 1:
Име и презиме лица задуженог за надзор	

2. Контакт листа полазника едукације

Презиме полазника едукације	Име полазника едукације	Адреса полазника едукације	Број телефона полазника едукације	Е-маил полазника едукације	Својеручни потпис полазника едукације

ЗАВРШНИ ЕВАЛУАЦИОНИ УПИТНИК

Како бисмо процијенили и побољшали квалитет Програма основних и додатних едукација хранитеља у Федерацији Босне и Херцеговине, а самим тим и квалитет услуге смјештаја у хранитељску породицу, молимо Вас да издвојите дјелић свога времена и попуните овај Завршни евалуациони упитник једноставним заокруживањем једног од понуђених одговора поред сваког од постављених питања. Гарантујемо повјерљивост Ваших одговора.

Садржај обуке					
Којом би сте оцјеном од 1 до 5 оцијенили циљеве едукације?	1 (Неразумљиви)	2 (Неважни)	3 (Дјелимично оправдани)	4 (Углавном оправдани)	5 (Потпуно оправдани)
Како бисте оцијенили теме које су обрађиване током едукације?	1 (Непотребним)	2 (Незанимљивим)	3 (Дјелимично потребним)	4 (Углавном потребним)	5 (Апсолутно потребним)
Како бисте оцијенили информације до којих сте дошли током едукације?	1 (Неразумљиве)	2 (Сувишне)	3 (Дјелимично важне)	4 (Углавном важне)	5 (Потпуно важне)
Сматрате ли да ће Вам добивене информације бити корисне у Вашем ангажману као хранитеља?	1 (Никако)	2 (Занемариво)	3 (Дјелимично)	4 (Углавном хоће)	5 (Потпуно хоће)
Јесу ли Вам расположиви материјали помогли током едукације?	1 (Никако)	2 (Углавном не)	3 (Дјелимично)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Организација и атмосфера у којој се едукација одвијала					
Сматрате ли да је начин презентирања одабраних тема био ефективан?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно ефективан)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је кориштени језик био разумљив?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Је ли било довољно прилика за дискусију о одређеним питањима?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је расположиво вријеме било адекватно искориштено?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Јесу ли полазници добијали одговоре на постављена питања?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Како сте се осјећали као дио едукаторске групе?	1 (Апсолутно лоше)	2 (Углавном лоше)	3 (Осредње)	4 (Углавном добро)	5 (Апсолутно добро)
Сматрате ли да су полазници едукације требали бити активније укључивани?	1 (Апсолутно да)	2 (Углавном да)	3 (Само дјелимично)	4 (Укључивани су у довољној мјери)	5 (Укључивани су и више него довољно)

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Образац Б-04

Сматрате ли да је простор одржавања обуке био довољно удобан и погодан за учење?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Едукатор број 1: (Уписати име и презиме едукатора)					
Сматрате ли да је ангажовани едукатор био довољно комуникативан и отворен за размену мишљења?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је ангажовани едукатор био довољно стручан и разумљив у излагању?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је ангажовани едукатор адекватно укључивао полазнике у дискусију и потицао их на размисавање?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да се ангажовани едукатор с поштовањем и уважавањем односио према полазницима едукације?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је ангажовани едукатор добро водила обуку (почињала и завршавала на вријеме, излазила на крај с прекидима и ометањима)?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да би ангажованог едукатора и будуће требало ангажовати?	1 (Апсолутно не)	2 (Само у случају пријекне потребе)	3 (Повремено да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Едукатор број 2: (Уписати име и презиме едукатора)					
Сматрате ли да је ангажовани едукатор био довољно комуникативан и отворен за размену мишљења?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је ангажовани едукатор био довољно стручан и разумљив у излагању?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је ангажовани едукатор адекватно укључивао полазнике у дискусију и потицао их на размисавање?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да се ангажовани едукатор с поштовањем и уважавањем односио према полазницима едукације?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је ангажовани едукатор добро водила обуку (почињала и завршавала на вријеме, излазила на крај с прекидима и ометањима)?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да би ангажованог едукатора и будуће требало ангажовати?	1 (Апсолутно не)	2 (Само у случају пријекне потребе)	3 (Повремено да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Општи дојам о provedеној едукацији					

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Образац Б-04

Сматрате ли да Вам је ова едукација помогла да побољшате своје знање и вјештине?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Сматрате ли да је ова едукација испунила Вашу очекивања?	1 (Апсолутно не)	2 (Недовољно)	3 (Дјелимично да)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Да ли бисте ову едукацију препоручили другим лицима?	1 (Апсолутно не)	2 (Нисам сигуран)	3 (Понекад)	4 (Углавном да)	5 (Апсолутно да)
Додатна запажања, коментари и приједлози полазника едукације (факултативно)					

Захваљујемо на издвојеном времену и израженом мишљењу.

Мјесто:

Датум:

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ ЕДУКАТОРА

1. Општи подаци о едукатору/едукаторима иведеној едукацији

Име и презиме едукатора	1.		
	2.		
Статус едукатора	1.		
	2.		
Статус проведене едукације			
Мјесто провођења едукације			
Период провођења едукације	1.	Од:	До:
	2.	Од:	До:
Обрађене тематске области	1.		
	2.		
Кориштене наставне методе	1.		
	2.		
Начин провјере знања	1.		
	2.		

2. Општи подаци о полазнику/полазницима едукације

Врста података	Полазник едукације	Брачни/ванбрачни друг полазника едукације
Име		
Име оца		
Презиме		
Дјевојачко презиме		
Датум рођења		
Мјесто и држава рођења		
Адреса пребивалишта/боравишта		
Контакт телефон		
Контакт е-маил		

3. Евалуација полазника едукације према појединим компетенцијама

Ниво судјеловања у едукацији	
Разумијевање хранитељства, посебно у сегменту обавеза и одговорности хранитељске породице	
Мотивација полазника едукације за бављење хранитељством	
Учене предности полазника едукације	
Учене слабости полазника едукације	
Спремност на сарадњу у заштити храњеника	

4. Додатне препоруке или запажања едукатора о полазнику/полазницима едукације

--

5. Стручно мишљење едукатора о оспособљености полазника едукације

--

ЕДУКАТОР 1

ЕДУКАТОР 2

Име и презиме

Име и презиме

Мјесто:

Датум:

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ ЕДУКАЦИЈИ У ОБЛАСТИ ХРАНИТЕЉСТВА

1. Општи подаци о проведеној едукацији

Име и презиме ангажованог едукатора		
Статус ангажованог едукатора		
Уговор о ангажовању		
Програм по којем је проведена едукација		
Статус проведене едукације		
Укупан број полазника едукације		
Мјесто провођења едукације		
Период провођења едукације	Датум почетка:	Датум завршетка:

2. Извјештај о provedби појединих модула

Назив проведеног модула			
Тематске области обухваћене модулом			
Датум провођења модула			
Сатница провођења модула	Почео у:	Завршио у:	
Омјер теоретског и практичног дијела у %	Теоретски дио	Практични дио	Укупно
Кориштене наставне методе			
Начин провјере усвојеног знања			

ЕДУКАТОР

Име и презиме едукатора

Мјесто:

Датум:

ИЗВЈЕШТАЈ О НАДЗОРУ НАД ПРОВОЂЕЊЕМ ЕДУКАЦИЈЕ

1. Општи подаци оведеној едукацији

Назив Програма по којем је проведена едукација			
Статус проведене едукације			
Мјесто провођења едукације			
Период провођења едукације	Од:	До:	
Број полазника едукације	Женских:	Мушких:	Укупно:
Име и презиме ангажованих едукатора	1.		
	2.		
Период провођења едукације	1.	Од:	До:
	2.	Од:	До:
Обрађене тематске области по модулима	1.		
	2.		
	3.		

2. Осврт на садржај едукације

--

3. Осврт на рад едукатора

--

4. Осврт на методологију рада

--

5. Осврт на cjелокупну организацију едукације

--

6. Коначна оцјена

Назив сегмента оцјењивања	Оцјена
Садржај едукације	
Рад едукатора 1:	
Рад едукатора 2:	
Методологија рада	
Цјелокупна организација обуке	

Прилози:

- Попуњен Образац Б-03: Евиденција о присутним полазницима едукације
- Попуњени Обрасци Б-04: Завршни евалуациони упитници
- Попуњени Обрасци Б-05: Стручна мишљења едукатора

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ
ДЕЛЕГИРАНОГ ЛИЦА:

(Потпис)